

سؤال‌های فارسی

۱۰ دقیقه

فارسی:

صفحه‌ی ۶۵ تا صفحه‌ی ۸۵

مهارت‌های نوشتاری:

صفحه‌ی ۳۷ تا صفحه‌ی ۵۶

۱- در بیت ... از ابیات زیر شخصیت‌بخشی و در بیت ... تشبیه وجود دارد. (نگاه به گذشته)

الف. مرحبا! مرحبا! نسیم صبا / خبر از دوست چیست؟ باز نما

ب. حال ما بین درین پریشانی / باز گو تا ازو چه می‌دانی؟

ج. گوییا تخم مهر ما کارد؟ / یا خود از ما فراغتی دارد؟

د. باشدش هیچ میل و رغبت ما؟ / یا فراموش کرده صحبت ما؟

(۱ الف، ج (۲ الف، د (۳ د، ب (۴ ب، د

۲- در کدام گزینه واژه‌ای نادرست معنا شده‌است؟

(۱ حجره: اتاق کوچک (۲ نصیب: قسمت (۳ عطش: تشنگی زیاد (۴ اخلاص: ظاهرنامایی

۳- کدام بیت نادرستی املائی دارد؟

(۱ چو وضو ز اشک سازم بود آتشین نمازم / در مسجدم بسوزد چو بدو رسد اذانی

(۲ عجبا نماز مستان تو بگو درست هست آن / که نداند او زمانی نشناسد او مکانی

(۳ در حق چگونه کوبم که نه دست ماند و نه دل / دل و دست چون تو بردی بده ای خدا امانی

(۴ به خدا خبر ندارم چو نماز می‌گذارم / که تمام شد رکوعی که امام شد فلانی

۴- متن زیر را به ترتیب کدام واژه‌ها کامل می‌کنند؟

«مولانا جلال‌الدین محمد بلخی از شاعران و عارفان بزرگ ایران در قرن ... است. کتاب «مثنوی معنوی» وی که حدوداً ... بیت دارد.

گنجینه‌ای از معارف اسلامی است. آرامگاه او در ... واقع است.»

(۱ پنجم، دویست‌وشصت‌هزار، طوس (۲ ششم، دوهزاروشصت، شیراز

(۳ هفتم، بیست‌وشش‌هزار، قونیه‌ی ترکیه (۴ هشتم، دویست‌وشصت، هرات افغانستان

۵- ابیات زیر با کدام واژه‌ها پر می‌شوند؟

الف) پستی نسوان ایران، جمله از بی‌دانشی است / مرد یا زن، برتری و رتبت از ... است

ب) همه یغماگر و دزدند در این معبر / کیست آن کو ... گریانش؟

(۱ دانستن، نگرفتند (۲ دانستند، نگرفتند (۳ دانستن، نگرفتن (۴ دانستند، نگرفتن

۶- «رستن» یعنی «رهاشدن» و «رو» یعنی «برو». کدام واژه در بیت زیر نقش دستوری «مسند» دارد؟

«گفتا ز قید هستی، رو مست شو که رستی / گفتم به می‌پرستی جستم ز خود رهایی»

(۱ قید (۲ هستی (۳ مست (۴ می‌پرستی

۷- کدام عبارت فعل اسنادی ندارد؟

(۱ نوشته‌های این نویسنده‌ی خلاق، همواره خواندنی است.

(۲ زمانی همه تصوّر می‌کردند خورشید به دور زمین می‌گردد.

(۳ باعث افتخار ماست که امشب در خدمت این استاد گرانقدر هستیم.

(۴ در پی کاهش دمای هوا در روزهای اخیر، مدارس در برخی شهرهای کشور تعطیل گردید.

۸- در گزینه‌ی ... جفت‌واژه‌ای هست که با هم، هم‌خانواده نیستند.

(۱ درس : سرود (۲ سعادت: مسعود (۳ راضی: رضایت (۴ طبیعت: طبع

۹- کدام بیت با دوبیتی زیر قرابت معنایی بیش‌تری دارد؟

«به دریا بنگرم دریا تو بینم / به صحرا بنگرم صحرا تو بینم

به هرجا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم»

(۱ چون مرد خدا بینی، مردی کن و خدمت کن / چون رنج و بلا بینی، در رخ مفنک چینک

(۲ به هر جا بنگرد چشم خدایین / تماشای جمال یار دارد

(۳ هر کجا بوی خدا می‌آید / خلق بین بی‌سر و پا می‌آید

(۴ خدایین باش نی خودبین در این‌جا / که خودبین باشد این‌جا خوار و رسوا

۱۰- معنای کلی کدام بیت به عبارت زیر نزدیک است؟

«نار خندان باغ را خندان کند / صحبت مردانت از مردان کند»

(۱ در بوستان‌سرای تو بعد از تو کی شود / خندان انار و تازه به و سرخ روی سیب؟

(۲ درخت سبز صاحب‌دل میان باغ دین خندان / درخت خشک بی‌معنی چه باشد هیزم گلخن (زباله‌دان)

(۳ صحبت باغ‌ها به فصل بهار / باد را هر زمان کند عطبار (عطربار)

(۴ هست ای ز تو باغ عیش خندان! / درد دل من هزار چندان

پاسخ سؤال‌های فارسی

- ۱- گزینه‌ی «ا» (صفحه‌های ۱۶ و ۲۲ کتاب فارسی، آرایه‌های ادبی) (نگاه به گذشته: سپهر فان‌پور)
- در بیت الف از ابیات صورت سؤال برای «نسیم صبا» شخصیت انسانی در نظر گرفته شده است. در بیت ج نیز عبارت «تخم مهر» تشبیه «مهر» به بذر و دانه است که کاشته می‌شود.
- ۲- گزینه‌ی «۴» (صفحه ۸۴ کتاب فارسی، واژه) (همید اصفهانی)
- اخلاص: پاک‌دلی
- ۳- گزینه‌ی «۴» (صفحه ۸۴ کتاب فارسی، املا) (سپهر فان‌پور)
- املای «نماز گزاردن» به همین شکل درست است.
- ۴- گزینه‌ی «۳» (صفحه ۷۹ و بخش اعلام کتاب فارسی، تاریخ ادبیات) (سپهر فان‌پور)
- مولانا جلال‌الدین محمد بلخی از شاعران و عارفان بزرگ ایران در قرن هفتم است. کتاب «مثنوی معنوی» وی که حدوداً بیست‌وشش‌هزار بیت دارد، گنجینه‌ای از معارف اسلامی است. آرامگاه او در قونیه‌ی ترکیه واقع است.
- ۵- گزینه‌ی «ا» (صفحه ۵۴ مهارت‌های نوشتاری، دانش‌های ادبی) (سپیده فلّامی)
- مصدر و فعل با هم متفاوتند. با توجه به معنای ابیات، در بیت «الف» به مصدر نیاز داریم و در بیت «ب» به فعل؛ الف) همه‌ی پستی زنان ایران، از بی‌دانشی ایشان است. برتری و رتبه‌ی مرد و زن، همگی به دانستن مربوط است. ب) در این معبر، همه یغماگر و دزدند. آن کسی که گریانش را نگرفتند، چه کسی است؟
- ۶- گزینه‌ی «۳» (صفحه ۸۴ کتاب فارسی، دانش‌های ادبی) (سپیده فلّامی)
- در بیت می‌خوانیم: «او {به من} گفت: «برو مست شو تا از قید و بند هستی رها شوی، گفتم با می‌پرستی، از خود رها شدن را یافته‌ام.» واژه‌ی «قید» پس از «ز» یا «از» آمده است و واژه‌ی «می‌پرستی» نیز پس از «به» یا «با»؛ یعنی «قید» و «می‌پرستی» متمم هستند. «مست» در جمله‌ی «{تو} مست شو.» مسند است. واضح است که «هستی» نیز مضاف‌الیه «قید» است.
- ۷- گزینه‌ی «۲» (صفحه ۶۸ کتاب فارسی، دانش‌های ادبی) (سپیده فلّامی)
- دقت کنید افعالی که از مصدر «گردیدن» ساخته می‌شوند، اگر به معنای «شدن» نباشند، فعل اسنادی نیستند. در عبارت گزینه‌ی «۲» فعلی از این مصدر در معنای «چرخیدن» به کار رفته است.
- ۸- گزینه‌ی «ا» (صفحه ۸۵ کتاب فارسی، دانش‌های ادبی) (زها قمی)
- واضح است که «درس» و «سرود» نه ریشه‌ی یکسان دارند و نه معنای نزدیک.
- ۹- گزینه‌ی «۲» (صفحه ۷۲ کتاب فارسی، مفهوم) (کتاب سه‌سطحی)
- دوبیتی صورت سؤال و بیت گزینه‌ی «۲»، در بیان این مفهوم که به چشم خدایین، خداوند در آفرینش دیده می‌شود، قرابت معنایی دارند.
- ۱۰- گزینه‌ی «۳» (صفحه ۷۹ کتاب فارسی، مفهوم) (زها قمی)
- هم عبارت صورت سؤال و هم بیت گزینه‌ی «۳»، تأثیر همنشین را بیان می‌کنند. بیت صورت سؤال می‌گوید یک انار خندان باقی انارها را نیز خندان می‌کند، بیت گزینه‌ی «۳» می‌گوید باد در اثر گذر از باغ‌ها در فصل بهار، عطر آگین می‌شود.